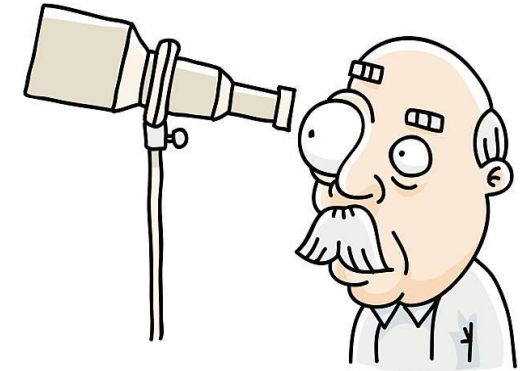

Pag, 21. – 24. rujna 2023.
Usavršavanje nastavnika u
matičnoj domovini na otoku Pagu

U POTRAZI ZA IZGUBLJENIM SUGOVORNIKOM (RETORIČKA RADIONICA)

dr. sc. Ivančica Banković-Mandić

(ibmandic@gmail.com;
ibmandic@ffzg.unizg.hr)

Katja Peruško

(kperusko@gmail.com;
kperusko@ffzg.unizg.hr)

KAKO JE LIJEPO VIDJETI VAS OPET 😊

KOJA JE
VAŠA
OMILJENA
RIJEČ?

AKTIVNOST: UPOZNAJMO SE JOŠ MALO

1. Kvalitete dobrog učitelja

2. Karakteristike tipičnoga današnjeg učenika

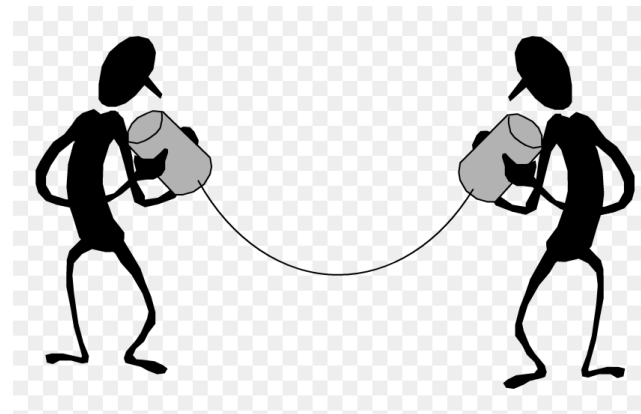
3. Karakteristike tipičnoga današnjeg roditelja

4. Svaki dan kad uđem u školu, pomislim...

➤ Kod učenika se uočava nedostatak komunikacijskih vještina.

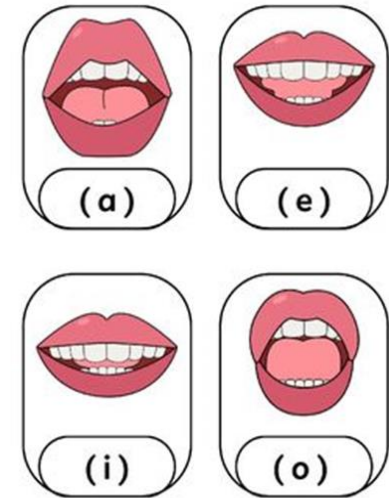
TIJEK RADIONICE

- 1) VJEŽBE ZA GLAS I IZGOVOR
- 2) RETORIKA
- 3) RETORIČKI ELEMENTI I KOMPOZICIJA GOVORA
- 4) IZVEDBA

VJEŽBE ZA GLAS I IZGOVOR (VAROŠANEC-ŠKARIĆ 2010: 56-83)

1. protezanje i opuštanje
2. duboko disanje – ošitom i s pomoću trbušnih mišića
3. impulsno glasno „hakanje” trzajem iz pleksusa
4. produženo foniranje
5. produženo foniranje uz pojačano samoslušanje
6. početne dvije vježbe
7. impulsno izgovaranje riječi
8. brzo brojenje u šaptu
9. prednjonepčana točka vibrotaktilnog osjeta
10. produženi i jaki izgovor bezvučnih frikativa („s”)

ENES KIŠEVIĆ: A MORE NE MORA (SINTEZA VJEŽBI)

Izvori moraju izgraditi svoj put,

a more ne mora.

Rijeke moraju imati svoj cilj,

a more ne mora.

Sunce se mora svijetu dokazivati,

a more ne mora.

Galeb se mora moru diviti,

a more ne mora.

Ribari moraju mreže bacati,

a more ne mora.

Brod mora imati kapetana,

a more ne mora.

Žene moraju čekati mornare,

a more ne mora.

Svijet mora preko pomora,

a more ne mora.

Svijet mora i što ne mora

da bi živio.

Svijet mora da bi preko mora

mora vidio.

Svijet mora,

mora,

mora niz rijeku.

Od smijeha se more vâljà čovjeku.

RETORIKA

Aristotel: „Retorika je umijeće pronalaženja uvjerljivog u svakom danom slučaju.”

Ciceron: „Retorika je umijeće govorenja prilagođenog za uvjeravanje.“

Kvintilijan: „Retorika je lijepo, vješto govorenje.”

Škarić: „Retorika je disciplina kojoj je predmet retoričko govorenje. Retoričko je govorenje javno govorenje usmjereno prema drugima.”

CILJEVI RETORIKE

1. uvjeriti
2. ganuti
3. poučiti
4. (zabaviti)

POČETNO DIZAJNIRANJE GOVORA

tema
(ono o čemu ću
govoriti – „O...“)

**SREDIŠNJA
MISAO**
(ono što ću
reći o temi)

*srednjoškolsko
obrazovanje*

*Svim učenicima
osnovnih i srednjih
škola treba omogućiti
besplatne udžbenike.*

SREDIŠNJA MISAO

- ❖ formalno: jedna, izjavna, stilski neobojena rečenica
- ❖ sadržajno: netrivialna, obranjiva, jasna, zanimljiva publici
- glavna misao govora, ono zbog čega se odlučuje govoriti
- smješta se u tematsko područje (npr. o školstvu, o vrsnosti pisaca, o visokom obrazovanju, o podjeli poslova na muške i ženske...)
- sve što u govoru ne proizlazi iz središnje misli – digresija
- treba izbjegavati superlative

PRIMJERI

Iz kurikula za „Hrvatski jezik” u osnovnoj školi treba izbaciti imperfekt, aorist i pluskvamperfekt.

Tolkien je bolji pisac od J. K. Rowling.

Studij psihologije treba trajati šest godina.

Žene ne mogu raditi sve poslove koje rade muškarci.

KOMPOZICIJA GOVORA

I. UVOD

Zaglavlje:

- pozdravljanje
- predstavljanje
- oslovljavanje

Predgovor:

- stvaranje naklonosti prema govorniku
- stvaranje zanimanja za temu

II. GLAVNI DIO

Priča

Razdioba (u načelu dvojna)

Argumentacija (+ figure)

Protuargumentacija

pobijanje

III. ZAKLJUČAK

Sažetak

Poziv

Efektivi završetak

Zahvala/isprika

12 PRAVILA O PRIPREMI I IZVEDBI GOVORA

1. Govorništvo je umijeće djelovanja na publiku, zato nikad ne reci: „Govor je dobar, ali su oni loše reagirali.“
2. Upoznajte publiku!
3. Gledajte publiku!
4. Prije govora izrecite sebi čitav govor u jednoj izjavnoj rečenici (središnja misao).
5. To što govorite reci triput! (objavi, obradi i zaključi)
6. Izaberite strategiju i budite u njoj.
7. Planirajte i umećite humor kao digresiju ako to dopuštaju strategija i situacija. Digresija je sve izvan središnje misli.
8. Poštujte vrijeme!
9. Ne brzajte, nego kratite! Ubrzana riječ gubi na vrijednosti.
10. Krateći ne kratite primjer.
11. Ne čitajte! Govorite!
12. Ne govorite bez pripreme, ali govorite kao da taj čas izmišljate.

POKUŠAJMO!

1. odaberite temu
2. oblikujte središnju misao
3. strukturirajte govor
4. izvedite govor iz bilježaka, ne iz punih rečenica

